

DE BLOEIMEESTERS / EEN ONTWERPERSCOLLECTIEF MET EEN ENORME AFFINITEIT VOOR PLANTEN

'Arjan Boekel / De Bloeimeesters', GGZ Willibrordus, Heiloo

Het belang van groen bouwen wordt steeds duidelijker. De stad als hitte-eiland, enorme hoosbuien die het rioleringsstelsel overbelasten, fijnstof dat de luchtkwaliteit aantast, het zijn problemen waar we ons voor gesteld zien en die we moeten oplossen.

De Bloeimeesters, een ontwerperscollectief met een enorme affiniteit voor planten, zijn ervan overtuigd dat voor vrijwel iedere vraag het antwoord al is bedacht door de natuur.

Om bij het begin te beginnen. Waar je ook komt op de wereld, er groeit een plantje. Van moerasgebied tot duintop, in volle zon of

diepe schaduw, op veen, zand of kleigrond, het maakt niet uit, altijd zijn er planten die zich er thuis voelen. En daar ligt onze kans. Want als een plant, boom of struik zich ergens thuis voelt, is de kans het grootste dat we er weinig zorg en veel profijt van hebben.

De kunst is alleen om de vraag op tijd helder te stellen, te weten welke mogelijkheden er zijn. Het is nu eenmaal zo dat als je de natuur de ruimte geeft het spectrum aan mogelijke oplossingen breder wordt. Maak die speelruimte heel beperkt en het aantal mogelijke oplossingen daalt. Hoe eerder in het ontwerpproces dit wordt onderkend, hoe beter het eindresultaat.

Esthetiek is een belangrijke kwaliteit, maar nog belangrijker is de functionaliteit van de beplanting. Denken we na over de zonwering in het gebouw, of planten we bomen die in de zomer schaduw geven op de gevel? Maken we een robuustere riolering, of zorgen we voor een slim beplante wadi, waarin het water rustig weg kan zakken? Schroeven we bij wijze van duurzaam gebaar een heleboel plastic aan de muur die we beplanten met vasteplanten, of zetten we in de aarde aan de voet van het gebouw een klimplant die het gebouw gebruikt als klimsteun?

Een voorbeeld van kansen grijpen is de tuin bij het OLVG Oost in Amsterdam. Ingeklemd tussen een Neo-Romaanse kapel, een futuristisch ogende personeelskantine en jaren zeventig kantoorgebouwen, lag een tuin die niet meer was dan een triestig grasveld met een olijfbom in pot. De tuin lag deels op het dak van de parkeergarage voor de rest in de papperige Amsterdamse bodem. Flinkke stukken van de tuin heel zonnig en andere delen juist schaduwrijk. De wens een stiltetuin voor de kapel te maken met een natuurlijke uitstraling was het uitgangspunt van het denken. Ook moest de tuin bruikbaar zijn voor het personeel, met zitplekken om even te kunnen uitblazen.

De keuze voor berken, bamboe en Japanse esdoorns als dragende beplanting, werd ingegeven door de omstandigheden en de wensen. De uitdaging was dat de gebruiker van de tuin niet moest kunnen zien welk deel op het dak van de garage was gebouwd en welk deel niet. De koffiejuffrouw zei erover: "Ach meneer, mijn leven is zoveel mooier geworden, het licht door de bomen, de herfstkleuren, het is elke dag anders.." En zij kijkt de hele dag, vanuit die personeelskantine op de tuin.

Een tweede voorbeeld is een nieuw aangelegd parkeerterrein op GGZ zorglandgoed Willibrordus in Heiloo. Hier was door de civieltechnische partij al een plak stenen met riolering ingetekend, met slechts wat haagjes tussen de parkeervakken. De parkeerplaats is echter gelegen op een oude zandrug, een prima ondergrond om het regenwater op natuurlijke wijze af te laten vloeien. Een mooie kans om wadi's aan te leggen en de riolering geheel achterwege te laten. Dat leverde een besparing van ruim €10.000,- op.

Daarnaast bleek er ruimte om de parkeerstroken wat verder uit elkaar te leggen. Zo ontstond er meer ruimte voor een rijke beplanting, om mens en dier te voorzien van een prettige habitat. Een ruime twee jaar later dient de beplanting als voorbeeld van 'zo kan het dus ook'. Bezoekers van het landgoed, medewerkers van de GGZ en buurtbewoners maken regelmatig een rondje om, via de parkeerplaats. Een parkeerplaats als trekpleister, een mooi compliment kun je niet krijgen als plantenspecialist.

Een laatste voorbeeld is een daktuin op 30m hoogte, bij een kantoorpand in hartje Rotterdam. Dit flinke dak (330m²) was voorzien van weinig uitnodigende betontegels. Na interventie van onze daktuinspecialist is een oase op 9 hoog ontstaan, waarin

'Cor van Gelderen/Wouter van der Tol/De Bloeimeesters, OLVG Oost, Amsterdam'

'Arjan Boekel/De Bloeimeesters, Rotterdam'

vanaf dag 1 regenwater wordt gebufferd en insecten worden voorzien van voedsel en 'onderdak'. De beplanting is zeer droogtebestendig en krijgt alleen water wanneer de weersomstandigheden extreem zijn. De kantoormedewerkers zijn moeilijk weer weg te krijgen na de pauzes en werkoverleggen, die vanaf direct na de aanleg spontaan buiten worden georganiseerd. Dat voordeel is dan ook het enige potentiële nadeel: misschien wordt het wel té leuk buiten! Op een nieuw dak zijn nog meer kansen voor waterbuffering en een rijke beleving, dus neem dat vooral mee in de planvorming. Het scheelt achteraf veel kosten en heeft een robuuster resultaat met meer impact tot gevolg.

Zo willen de Bloeimeesters denken. Oplossingen met natuur. Uitdagingen grijpen. De vragen beantwoorden met de antwoorden die al door de natuur zijn geformuleerd. In de bouwwereld kennis binnenbrengen over beplanting, opdat de ruimte tussen het droombeeld en de realiteit zo klein mogelijk wordt.